

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvvm Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

Regula cancellariæ de publicandis resignationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

glos. in c. si gratiose. de reser. Feder. in tract. de permut. benef. q. 6. & seq.

50 Tamen hæc permutatio non immutabit qualitatem horum beneficiorum, quominus stent super manualia, ut reuocari possint, etiam si permutatio à Papa fuisset approbata: quia non intendit Papa consuetudines & statuta religionum aut cœnobiatorum tollere, quia ea uerisimiliter ignorat, cum facti sunt. c. de const. lib. 6.

51 Nisi hoc ex certa scientia faceret & expressè diceret, quod non reuocentur: ut docet Aegid. in tract. de permut. q. 7. part. 3. de quibus manualibus plenè scripti in tract. de pacific. possess. limit. 6. num. 272. & seq. & poterit maximè in hoc regno beneficium commendatum permutari cum alio non commendato, vel commendato: quia commenda est titulus. cap. dudum. 2. de elect. Panor. in cap. cum olim, eodem post Feder. cod. tit. & tract.

Conuenio 52 Vigesimo quando fuerit conuentum partiu quã inter partes de permutatione faciendã do simoniã inducat. dicunt doct. esse simoniam: omnis enim pactio inducit simoniam. d. c. cum pridem. & c. fin. de pactis. unde partes non debent ita pacisci, intelligite, quod inter partes nõ debet fieri conclusio permutationis, nisi si & quatenus approbabitur à superiore. ca. que scum, & ca. cum uniuersorum, de rerum permut. Dec. cons. 141. ad plura: alioqui si partes nõ possent conuenire, nunquam fieret permutatio.

53 Unde quamuis partes fecerint instrumentum obligatorium de permutando sua beneficia cum beneplacito sedis Apostolicæ, vel legati habentis ad hoc potestatem, nequaquam simoniam committunt, referuando tamen uoluntatem superioris, nec prohibent iura partibus promittere se curaturas vel permutatio fiat ab his, à quibus recipitur, per l. in illa. ff. de verb. oblig. cap. ex literis, de sponsal. secus si nulla superioris habita ratione hæc machinarentur inter partes. cap. cum olim, ubi Collecta. de rer. permut. Boer. in dec. Burdeg. q. 205. tractatus.

54 Vltimo si resignatio facta in curia nõ fuerit publicata intra sex menses vel extra

mensẽ, aut possessio petita: & resignans moriatur in possessione, tunc beneficium censetur per mortem vacare, non per resignationem. text. in reg. cancel. 34. Imoc. 8. quam ut frequentissimam in hoc regno subiiciendam hoc loco dixi, nostrisq; aliquot scholiis interpretandam,

Regula de publicandis resignationibus.

Item idem dominus noster statuit, & ordinauit, quod quæcunque beneficia ecclesiastica, siue in Romana curia, siue extra eam resignata (nisi pe illis factæ resignationes, si in eadem curia intra sex menses, à data supplicationis, & non à die præstiti consensus computandos. Si verò extra dictã curiam factæ sint, intra mensẽ ex tunc ubi dicta beneficia consistunt publicata fuerint: vel possessio illorum ab eis, quos id contingit, petita extiterit.) (Si resignantes ita postmodum in eorundem resignatorum beneficiorum possessione decesserint, non per resignationem, sed per obitum huiusmodi vacare censeantur) collationes quoque, & quæuis alia dispositiones de illis tanquam per resignationem vacantibus factæ, & inde secuta nullius sint roboris vel momenti.

GLOSSA PRIMA.

Hæc regula fuit recepta, & in curia Parlamenti registrata anno 1493. die 27. Augusti, unde est lex regni effecta, ideoque per mortem Papæ non tollitur: ut gl. dicitur in simili de lege canonizata, in c. imprimis, in verb. cap. 2. q. 1. scripti in tract. nomi. q. 5. n. 15. & habet locum in benef. reuocata.

Ecc. 3

ficiis ecclesiasticis, de quibus in reg. i. de reg. iuris. in §. 6. Et in tit. vi. ecclesiast. benef. Et non verò in beneficiis temporalibus, videlicet in feudis, licet à Papa dentur; de quibus in rub. de his qui feudum dare possunt, in v. b. feudor. Et in Decret. de feudis, quam differentiam tradit. text. in cap. felicis, de poenis in §. 6.

Ratio quare morte possessoris vacare beneficiū intelligatur. Locans fructus beneficii prouisus prouisus.

Ratio huius regulæ, cur morte possessoris censeatur vacare beneficiū, est, quia possessor censetur dominus. l. siue possidetis, vbi gloss. C. de proba. Feder. cons. 17. col. 2. per l. fin. C. de rei vendic. facit. l. 2. C. de proba. Fel. in c. cum venerabilis, col. 3. post Panor. de excepte. cl. 1. Et ibi Imol. v. lite pendet. Ideo ex locatione præsuntur collatio, & prouisio: vt is qui locauit, prouisus censeatur. cap. vestra, de loca. alias enim esset intrusus & sine titulo: quod non est præsumentum, quia delictum præsumere non debemus. l. merito. ff. pro socio. c. estote, de reg. iur.

Etiam quia interest populi agnoscere pastorem suum, vt ab eo sacramenta recipiant, non à mercenario, & qui non est pastor. & est in Euangelio, Et in c. omnis, de poenit. Et remissio. vt ne resignantes sine titulo fructus ad se non spectantes percipiant, ac ne contrahentes cum his decipiantur: cum veri pastores non sint, & vt fraudes vitentur volentium occultare has resignationes; & vt beneficia non fiant hereditaria, Et c. 1. de preb.

Donans retinens nihil agit.

Per simile est, quod vulgo dicimus donare & retinere simul esse prohibutum. l. si quis argentum. §. pen. C. de donat. vt si donans remanserit semper in possessione, donatarius nihil habebit. l. sicut. §. superuacuum. ff. quibus modis pignus vel hypothe. soluitur: nam donator qui possidet, præsuntur simulatè actum celebrare, vt docet Bald. in l. 1. C. de donatione ante nupt. Boer. in consuetudine Biturg. in §. 1. de donatione, lal. in cons. 36. factum, in 1. vol. vbi consuluit dationem in solutum simulatam, si is, repariatur possidere qui dedit in solutum: sic & resignatio præsuntur simulata, quando resignans, in possessione decedit.

Itan quia hic text. generaliter loquitur, quod quæcunque beneficia ecclesiastica, &c. Ergo comprehendit dignitates, officia ecclesiastica, tam regularia quam secularia, & alia quæcunq; beneficia quæ in titulum vel commendam perpetuum conferuntur. gloss. in cap. 1. de reg. iuris, in §. 6. Et superius scripti in principio huius lib. Et in regula proxima non tamen dignitates episcopales, cum sint dignitatum culmina cap. pen. de preb. nec archiepiscopatus, nec abbatia. gl. in c. 2. de preb. in §. vbi multa. addidi. Et in regu. de infirmis resignant. Gomef. q. 14. dixit generaliter in consistorialibus hanc regulam non habere locum: nam per cedulam, non per supplicatione huiusmodi beneficia Papa in consistorio proponit, & de illis prouidet: vt in §. 1. de nominatio. regiar. in Concord. sed non est Papa proponere hæc, sed protectoris France coram eo, aut solicatoris, seu alterius cardinalis: vt scripsi in d. §. 1. de nominatio. regiar. in Concord.

Episcopus & dignitates non committuntur hæc regula

Sive in Romana curia, siue extra.

GLOSSA SECUNDA.

Per hæc verba patet hanc regulam habere locum tam in beneficiis resignatis in curia Roma. quam extra. vt in c. de iur. in c. de iur. Et dicitur curia Romana vbi est Papa. gloss. Et doct. in cap. 2. de preb. in §. 6. procurator. Doct. in cle. auditor, de rescrip. & beneficium dicitur in curia vacare, quando ibi fuit resignatum, non vbi procuratorium ad resignandum est conceptum, gloss. Et doct. in clem. 1. v. lite pendet.

Resignatio in curia dicitur in clem. 1. v. lite pendet.

Et cum ista regula sit paulò difficilis & intricatorem. text. ideo sic legi debet, & intelligi. Quod quæcunque beneficia siue in curia, siue extra resignata, si resignantes in possessione decesserint, non per resignationem sed per obitum vacare censeantur: nisi dictæ resignationes factæ in curia publicatæ fuerint intra sex menses: si extra, intra mensem, vel possessio petita fuerit.

Declaram ad istam regulam.

Collationes quoque de illis tanquam per resignationem vacantibus factæ nullius sint roboris, vel inomenti: si resignantes illa, postmodum in possessione mortui fuerint. Ergo sequentia requiruntur hic.

Primo quod beneficium in curia sit resignatum, vel extrâ ibi, siue in Roma curia, siue extra eam resignata, &c. quippe sola promissio de resignando non sufficeret, ponderando ibi resignata, *vt supra dixi in reg. de infirmis resig. in gl. 3.* Secundo quod resignans in possessione moriatur: *vt inferius dicitur, & declarabitur quando mori dicitur in possessione.*

Tertio quod moriatur post sex menses, vel mensem, *vt inferius dicam.* Itaque si ante sex menses, non habebit locum reg. vnde si resignatarius moriatur ante sex menses, non tenebitur is, cui prouisum est per illius obitum; publicare, tum quod non est resignatarius, nec subrogatur in ius eius, sed ei de nouo confertur, ideo ad hoc non tenetur: quia ista reg. de hoc non loquitur nisi de resignante, & eo in cuius utilitatem sit resignatio: etiam nõ inuenitur iure cautum, quod collatio facta per obitum debeat intra istud tempus publicari: nec est aliqua lex tale quid dicens. *§. sin autem, in aut. de non elig. secund. nuben. colla. r. tutis* tamen est ad vitandas opiniones publicare. Quarto quod publicata non sit resignatio intra sex menses, si in curia facta sit: si extra curia, intra mensem: quando fuerit publicata intra tempus hinc præstitutum, non vacabit per obitum, sed per resignationem: ideoque per resignationem collatio valeret à contrario ducto argumento: *vt inferius dicitur per istum textum.*

Quarto quod possessio adepta seu petita nõ fuerit ab his, quos id contingit, alias dicitur collationem per resignationem valere, sumendo argumentum à contrario: quod est in iure validum. *l. r. ff. de offic. eius. cap. cum Apostolica, de his que fiunt à prelato.* Et si vnum ex eis defuerit, non habebit locum regula, *vt infra dicam:* & sic valebit prima prouisio facta per resignationem.

Resignata.

GLOSSA TERTIA.

R Equirit insuper hæc regula, quod beneficium vacet per resignationem, *ne requiritur per hoc verbum, & verbum resignationis, & resignantes infra eod.* Et sic non haberet locum, quando beneficium vacaret per non promotionem, aut per priuationem: nempe cum text. exprimat vnum vacandi modum, alius non comprehenditur. *c. susceptum. de reser. in c. cum. in illis §. 2. de preb. ibid.* Et adde verbum non per resignationem, sed per obitum huiusmodi vacare censeatur: nec enim verba text. conuenirent, quæ loquuntur de resignatione, non de priuatione, vel alio vacandi modo.

2. Intellige siue resignata fuerint simpliciter, aut ex causa permutationis: cum iste text. indefinite loquatur, & vtraque potest dici resignatio. Sic consuluit Roma. *cons. 467. in re present.* quamuis in eo dubitet Gomef. *hic. q. 3. vide que dixi in reg. de infirmis resignantibus, & superius.* Etiam si permutatio fuerit facta causa utilitatis, vel necessitatis ecclesie, sicut fieri debet. *cap. que situm, de ver. permut.* tum quia verba huius regule conueniant, & rationes, & quamuis non omnes, sufficit tamē vna, *arg. §. affinitatis, de nup. in infir.* alioqui nunquam haberent locum in permutatione, quæ semper ex his causis est facienda: *vt supra in materia permut. scripsi, & publicatio, quæ hic exigitur, est de forma, qua ommissa actus est nullus. l. cum hi. §. si pretor. ff. de transact. cap. cum dilecta, de rescrip. nec æquipollens sufficit, quando aliquid est de forma. l. diligenter. ff. mand. vnde cognitio Episcopi de causa necessaria inquiretis in permutatione, non sufficit ad publicationem, quia alio tendit: & actus agentium non operantur vltra eorum intentionem. l. non omnis. ff. de reb. cred.*

3. Imò etiam habet locum, si quis cesserit commendæ, quandoquidem resignare dicitur, & beneficium resignatum, cum videlicet

*Resignatio
rã simplex
quam per-
mutationis
causa hic
conuenit.*

delicet commenda pro titulo habeatur, ideoque latius insistendum non arbitror: licet Gomel. *questione quarta*, teneat contra, cui superius responsum fuit.

Resignans recipiens fructus sibi reseruat non censetur mori in possessione quoad hanc regulam.

4 Non tamen obseruaretur hæc regula, si Papa resignanti fructus omnes reseruaret, aut capere posset: tunc enim licet ille fructus iuxta Papæ voluntatem receperit & sic in possessione mortuus fuerit, non tamen vacabit per obitum beneficium, sed per resignationem, ac si regulæ derogatum esset: siue beneficium exigit residentiam, siue non (licet de iure beneficium omne requirat residentiam)

5 Nam Papa sic conferendo, videtur huic regulæ derogare, quæ foret aliàs contraria collationi factæ per ipsum, & sic frustranda. Et ista consuluit Petrus Paulus Paris. *cons. 39. an regula, in 4. vol. per consequens* enim perceptione fructus permilla, permillum quoque censetur resignanti, in possessione manere: vt sic Põtifex intelligatur huic regulæ derogare voluisse *arg. l. 2. de iuris. omnium iud.*

6 Quamuis Gomel. *q. 2.* hic teneat contrarium, vbi Papa sibi retinisset denominationem: nam ad quid nominatio, si possessio non esset? nempe dicitur hic si resignans moriatur in possessione, non autem dicit, in denominatione: ideo sufficit quod resignans in possessione remaneat autoritate Papæ.

7 Nec decipiuntur parrochiani, aut expectantes, cum hoc fiat iure, & à Papa, cuius autoritate nemo decipitur. *l. i. C. de his qui veniam etat. impetrauer.* licet Gomel. *contra* tractat tres casus, videlicet quando resignans sibi retinuit fructus: vt eo casu locum habeat regula, quod improbauit.

8 Secundus casus quâdo fructus, & denominationem retinuit resignans, & tunc non habeat locum regula, & hic est sine dubio.

9 Tertius quando beneficium non requirit residentiam, nec habet denominationem, & habet locum regula. Sed isti casus *mea* sententia videntur superuaca-

nei: nam si Papa reseruauerit alicui fructus, & quod illos possit per se recipere, & sic in possessione remanere: tunc non habebit locum regula, quicquid iactet Gomel.

10 An verò locum habeat iste tex. si quis resignauerit ius, quod in beneficio habet: & Gomel. dicit non habere quia loquitur hæc regula de beneficio possessio per resignantem, quæ in resignatione iuris non potest verificari, vt ipse firmat: tum quia tex. iste dicit de beneficiis, non de iure.

11 Contrarium existimarem, quia eadè ratio militat in resignante ius, quæ in resignante beneficium: nam renunciando iuri, renunciat & beneficio. *cap. 2. C. super hoc de renuncia.* & potest quis super beneficio litigare, simulque esse in possessione beneficii: qui si resignet ius suum, & semper remaneat in possessione, nec dum petita à resignatario: certè quin locum habeat ista regula diffiteri non potest, quicquid dicat Gomel. *q. 20.* nam qui actionè ad rem habet, ipsam rem habere videtur, *l. qui actionem. ff. de regulis iuris*, etiam post ius habitum acquirere possessionem poterit: & ita respondeo adductis ab eo, non tamen per hæc fiet præiudicium litigandi, si ius potentius habebat. Et vt plenius materia habeatur, faciam casus sequentes.

Primus est, si permutatio hinc inde facta fuerit, & vterque in sui beneficii possessione permanferit: si alteruter moriatur, beneficium illius, quamuis permutationis causa collatum fuisset, tamen vacabit per mortem illius, & alter compermutans habebit suum: quia postquam permutatio non potest impleri ex altera parte, alter ius suum retinebit ex natura permutationis. *l. i. ff. de rer. permut.*

Secundus casus, si causa permutationis ex vna parte fuerit beneficii resignatum, alteriq; collatum, & is moriatur post sex menses in possessione vtriusque beneficii, vtrunque vacabit per obitum illius: suum, quia in possessione illius moritur: alteru, quia ius in illo habet per permutationem: & ideo imputandum erit co-

permuta-

permutanti, si illud beneficium non petierit intra sex menses. Nam damnum quod quis sua culpa sentit, sibi adscribere debet. *l. quod quis. ff. de reg. iuris. §. in 6. reg. damnorum: nec ad istum redibit, quod sua culpa huius reg. autoritate amisit. Lucius. ff. de euit. Roma. cons. 503. diligenter. in fin. Limitatur, quando hic permutans non fuisset negligens, sed impeditus, tunc ad suum possit redire beneficium. *d. ca. si beneficia. Nam rem quæ culpa caret, in damnum vocari non conuenit. c. 2. de consti. Idem si forte procurator vnus fuerit negligens, non verò dominus. Nam pena suos tenere auctores debet. l. sancimus. C. de penis. l. vnam. §. si procurator. vbi scripsi. ff. si quis ius dicenti non obtemp.**

Tertius casus, si resignatione hinc inde facta, & ante publicationem alter moriatur, illius beneficium per mortem vacabit, alterq; ad suum poterit redire beneficium, per *d. c. si beneficia. Quia postquam beneficium ex vna parte resignatur & resoluitur, ergo & ex altera parte resolui debet. l. ff. de rer. permu. Doct. in c. cum vniuersorum. illo. tit. Vnde si hic vtrumque possideat, opus erit noua collatione alteri facienda per obitum, alias est nulla, & coloratus non erit titulus.*

Quartus si quis permutationis gratia suum beneficium resignauerit, & post resignationem admittam, & possessionem captam, & publicatam per alterum, idque tamen alter ei resignet & moriatur, neutrum beneficium vacabit suum non, quia non moritur in possessione illius, & quia illud resignauit, secundum nos, quia in illo ius non habebat, sed poterat illud petere, & non alius. Ideo vtrumque beneficium remanebit apud resignatorem, eundem permutantem, & poterit dici quod gaudeat de bona fortuna, *vt doct. nor. in c. si beneficia. de preb. in 6. Quod est verum, si ipse ex parte sua publicauerat resignationem beneficii permutati: alioqui contra, vt in causa sequenti.*

Quintus casus, si resignatione hinc inde admittam, & post tempus hic præstitutum vterque moriatur in possessione, vtrunq;

beneficium per mortem vacabit, per hanc regulam, quæ generaliter loquitur, nec loquitur plus de vno, quam de duobus: & quamuis loqueretur, tamen lex loquens in vno, habet etiam locum in pluribus. *l. singularia. in fin. ff. si cert. petatur. l. i. quod falso tutore.*

Sextus casus, si vterque compermutantium, vel alter tantum moriatur ante tempus hic præstitutum, vel post publicationem, non erit locus huic regulæ: & sic verè vacabit per obitum illius, qui in eo ius habebat. Et in hoc non attenditur possessio, nec detentio per hanc regulam à contrario, quod in iure firmum est. *c. cum apostolica. de his que sunt à prælat.]*

Nisi de illis factæ resignationes sint in eadem curia intra sex menses.

GLOSSA QUARTA.

Intellige resignationes infirmari, nisi fuerint publicate intra sex menses, quædo in curia facta est resignatio: & ob id statuitur longius tempus extra curiam, quandoquidem ex omnibus partibus ad eam confluunt homines, etiam ex remotissimis regionibus, qui non possunt publicare, nec bullas habere intra breue tempus. *facit. l. quinquaginta. ff. de excusa. tutor. §. qui autem alio. in iustit. c. 2. de priuileg. in 6.*

Quæro quid si aliquis constituit procuratores ad resignandum in fauorem Titii retenta villa, iustitia, & tali molendino, nõ aliter nec alias Papa confert non retentam iustitia, vel sub restrictione, si non excedat mediam partem, an valeat talis resignatio Breui respond. valere: nam hoc relinquitur beneplacito Papæ, cui non placet hoc referuare, ergo pars non potest conquiri: quia contractus do, vt facias, non ligat superiorem in beneficiis. *gl. & doct. in c. cum inter. primo. de elect. Nam superior his conuentionibus non ligatur, sed potest admittere prout ei placet, teste Archiep. in cap. 2. col. 2. de preb. in 6.*

Papa resignationem conditionalem recipit, etiam capitula quædam reuocando.

Nam in omni actu semper censetur ex-

cepta superioris autoritas. cap. venientes, de iureiur. hoc expressè decidit Franciscus. Marc. in 2. parte decisione Delph. qu. 131. vbi in Parlamento Delphinali sic fuisse iudicatum asserit, & supra in tracta. de resignat. conditio. dixi etiam sic fuisse in senatu Burdegalen. iudicatum, & ibi resp. obstan.

Sex menses prorogari possunt ad publicationem facientiam.

Fallit si intra sex menses, hoc tempus ad tres alios menses prorogatum fuerit: quod fieri solet in patria obedientiæ ex causa, vel ad longius tempus. arg. c. quia diuersitatem, de concessione. preb. l. i. ff. de iure de liber. in patria verò consuetudinaria vix obseruaretur, si resignans moreretur in possessione post sex menses, & intra tempus prorogatum, nisi ex magna causa prorogatum esset tempus: nam cum ista regula recepta sit, vt lex Regni, & sic publicata & registrata, & non eius derogatio vlla, seu prorogatio: quia per istas prorogationes nunquam fieret publicatio. Et sic fraudarentur nominati, graduati, & mandatarii: & daretur via delinquendi: Ideo q; vix reciperetur in Francia. Sed hi sex menses, à quo tempore computentur audi.

A data supplicationis, & non à die præstiti consensus computandos.

GLOSSA QUINTA.

Sex menses publicatio- nis à quo tempore cur- rit.

Decidit hic text. à quo tempore computentur hi sex menses, nempe die supplicationis, non à die consensus sicut in regula, de infirmis resignantibus dictum fuit: & hoc additum fuit per Paul. 3. ann. 1540. die 14. Aug. nunc quoque per Iulium Papam 3. approbatum, ad reserandum dubia super hoc contingentia. Nam per Datarium solet apponi data in supplicatione, à quo tempore currit tempus istud. facit. l. tali. ff. de iure dotium. quamuis Gomez. asserat à tempore consensus computandum. q. 7. vide Petr. Paris. disputantem in cons. 143. quod terminus, in 6. vol. & ista opinio iam dudum à senatu recepta est, & secundum eam iudicatum.

Si verò extra curiam facta sint.

GLOSSA SEXTA.

A Quocunque, siue à legato, Archiepiscopo, vel alio quocunque: quia indefinita æquipollet vniuersali. l. si facta extra pluribus, de leg. 2. ff. etiam si ab Abbate, vel alio inferiore, Abbatis, vel quocunque alio, etiam si à laico, qui ex speciali priuilegio conferat: de quo tradunt doct. in c. dilectus. can. 3. de preb. facit. c. regenda, & cap. rouerim. no. q. 1. & ideo collatio facta à legato extra curiam debet intra mensem publicari, vt hic: quia cum sit in partibus, hoc fieri facile poterit.

Intra mensem.

GLOSSA SEPTIMA.

S Ed quomodo computatur hic mensis? Resp. prout est in Calendario: vt si Calendis Ianuarii collatio facta fuerit extra curiam, & vsq; ad Calendas Februarii non fuerit publicata, & resignans decellerit, non valebit prouisio per resignationem facta per istum textum. glos. in c. quantos de elect. in 6. scripsi abundè in forma in m. d. x. post. m. glos. post mensem: & hoc si in virtute fuerit resignans in possessione, & si viuat: vt inferius di. etur.

Extunt.

GLOSSA OCTAVA.

I D est intra sex menses si in curia, vel infra mensem: si extra curiam, hæc clausula in gratiæ rescripto posita gratiam magis efficacem reddit, teste Decio cons. 405. videbitur, in princip. glo. in clem. vna de concess. preb. vbi scripsi.

Vbi dicta beneficia consistunt.

GLOSSA NONA.

E X hoc text. soluitur questio, in quo loco publicatio fieri debeat? & text. in qua loco respondet, in loco beneficii facientis: & sic videtur esse, per hæc verba, vt videlicet prouisio

uiso nota fiat ordinario collatori, quia ali-
as posset (vt ignarus resignationis, & pro-
uisionis) alteri conferre: vnde materia li-
tigandi, quæ plus satis pullulat, exerce-
ret: cum vt prouisio atque acceptatio no-
ta, manifestent alterum ius in ipso acce-
pto beneficio habere. Roma. consil. 433. quo ad
primum. Et vt sciat populus, atque cogno-
scat suum pastorem: quod maxime decet:
vt habemus in Euangelio, *Oves meæ cognoscunt
me.*

Limitetur quando non posset fieri eo
loci, vt pote ob periculum belli, pestis, ob
infiltrationem inimicorum, vel aliud iustum pe-
riculum, per c. vbi. is. porro, de elect. in 6. & cap.
statutum, de offic. deleg. idem, cl. vna, de foro
compet. elem. vna, de concess. præb. sic Rom. di-
ctio consilio 433. quo ad primum: quia sufficit
aliquid fieri per æquipollens, quando sic
non potuit impleri pro forma: vt plenè Al-
bertus Brunus in tractat. de forma, & solemnita.
act. v. rub. de potentia & effectu forme, limita.
33. scribit post Felin. in capitul. cum dilecta, co-
l. 13. n. 13. limita. 7. de rescript. Idem fir-
mat Cassador. in dec. 1. de dolo, & solemnita.
tract. de peste, in s. speciali pestis, in contracti-
bus. Malaret. in tract. electio. fol. 80. col. 3. Go-
mes. hic. qu. 4. quomodo verò fiat hodie
publicatio, dico infra in gloss. sequenti-
num. 26.

Publicatio
antra ec-
clesiam fie-
ri debet.
Et nota **textus** istum non dicere, publica-
tionem esse faciendam intra ecclesiam, sed
vbi beneficia consistunt: & ita sufficit
quòd fiat extra ecclesiam, in Cimiterio,
vel in alio loco beneficii: vt concludit Domi-
d. consil. 75. in causa, in fine. plenius Panor-
mita. in consil. 99. illud, colum. 2. in 2. vol. vbi
dicit, quòd si parrochiani clauerint eccle-
siam, potest capi possessio extra: & in
ecclesia fieri dicitur, quando ante eam fit.
elem. causam, in verb. in domo, de elect. debet
tamen ibi fieri, quando populus adest, vel
tempore mercatus, aut Missæ, vel
prædicationis: vt inferius
dicitur.

Publicata.

GLOSSA DECIMA.

Constat quòd paria sunt, non esse, vel
non apparere. l. in lege. ff. de contrah.
emptio. l. duo sunt, de test. tutel. proce-
dere videmus etiam in libertatibus. l. si plu-
ribus. ff. de manumissionis testa. vnde cum inter-
dum collationes fiant secretè in camera,
dicit Hostiens. in summa, de concess. præb. ob
id debent publicari: imò electiones clam
factas annullat summus Pontifex. in capit.
quia propter, in s. de elect. & clandestinas col-
lationes suspectas habet. ca. vno, vt ecclesiast.
benefi.

Publicari
debet colla-
tio per resi-
gnationem
facta.

2 Ideo vult ista regula collationes huius-
modi publicandas esse, scilicet vt expectan-
tes, nominati & graduati sint certi, & ne
deludantur, putantes affectum sibi esse be-
neficium, quod tamen erat resignatum:
tum vt subditi sciant verum eorum præla-
tum, ac episcopi, quibus curam animarum
committere, & rationem exigere, necnon
iura episcopalia percipere debeant. ca. con-
querente. de offic. ordinar. videantque an sint
idonei. c. ordinar. de offi. ordinar. in 6. etiam
si notorium esset possessorem resignasse,
adhuc publicatio ista requiritur, vt docet
Gomes. hic.

3 Publicatae quando dicantur? Respon-
quando palam factæ sunt. l. sed si pupillus. §.
proscribere. ff. de tributor. actio. palam autem
fieri diuersimodè intelligitur secundum
qualitatem beneficiorum: vt si beneficia
consistant in ecclesiis cathedralibus, con-
uentualibus, seu collegiatis, is qui vult ca-
pere talium possessionem, & publicare,
debet habere notarium, seu scribam illarum
ecclesiarum, & ille instrumentum posses-
sionis conscribere debet, qui si recuset, al-
ter notarius Regius, vel Apostolicus ad-
hibitis duobus testibus poterit instrumen-
tum huius missionis in possessionem con-
scribere: vt lege Regia cauetur in ritu. de re-
formatio. prouis. artic. 13.

Publicata
quando di-
catur colla-
tio.

4 Et si vnus diceret se notarium ecclesie,
cum plures essent, valebit quidem rece-
ptio, & instrumentum, quamuis non esse

Publicatio
quomodo
fieri in ec-
clesiis ca-
thedralib.
debeat.

scriba: sed is, qui sic asserit se esse, cum re vera non esset p[ar]na falsi tenetur. l. eos. ff. de falsis.

Possessio beneficii curati quomodo possit apprehendi. 5 Siverò agatur de adipiscenda possessione beneficii curati, tunc coram notario & testibus capere possessionem quis debet, & sufficit siue sit notarius Regius, siue Apostolicus, postquam ibidem nil dicitur. artic. 14. in lege Regia.

6 Quod adhuc diuersimodè fieri posse dicamus. Primò fieri potest actus huiusmodi possessionis in Missa solemnè, die dominico, aut festo, populoq[ue] denunciatur, qui diebus illis adesse debet. c. v. de dominicis, de parochianis. gloss. in clem. prima, in verb. eos, de sepulturis, & in clem. causam, in verb. solemnitati, de elect. & in clement. vna. in verb. ad diuina, de fors. comper. & in clement. causam. §. verum, in verb. solemniter, de electio.

Dicendo missam parochialem satis dicitur publicatio fieri. 7 Secundò possessionem hanc solemnè agit resignatarius, sacra faciendo, & dicendo Missam in illa ecclesia parochiali sibi collata, vel ibi prædicando tanquam curatus: vt docet Paul. Paris. cons. 39. an regula. in situ. ne in 4. vol. post Domi. Goni. cons. 75. in causa. col. 2.

Die mercatorum. 8 Tertiò si die mercatus, aut nundinarum is resignatarius acceperit possessionem interdiu, non noctu, & quando multitudo conuenerat: nec aliàs sufficeret coram quatuor testibus accepisse possessionem, ad hoc vt intelligatur publicatio facta: nec dicitur publicè factum ob fraudes, quæ possent in huiusmodi testib. contingere prohibendo illis ne quicquam dicant: in l. in fraudem. ff. de his quib. vt indig. gl. in c. 1. de clandest. de sponsa. Dec. in l. quatuor. §. clam. ff. de regulis iuris.

Vbius reddatur publicatio si potest. 9 Quarto si fuerit publicata eo loci, quo dicitur, p[ar]tibus, & hoc aut in platea communis, aut in auditorio causarum proprio, in quo sita ecclesia: vel si publicata fuit coram præside provincie, & in illo auditorio, in cuius territorio sita est illa ecclesia: vt d. art. 14. de reforma. prouis. quia latere non potest, quod fit in loco vicino. c. quosdam, & cap. sequen. de presump.

10 Quintò poterit executor bullæ con-

uocare multos, coram quibus publicatio fiet, veluti ædituos (quos marguillieris, siue operarios ecclesiarum vocant) & parochianos in bullæ fulminatione: nam iudicis intimatio legitima censetur. l. si C. c. in unia, de legatis. quem allegat Romanus consilio 6. quod dicta fulminatio: tamen in Francia fieri non solet sed possessio capi per presbyterum, vel clericum seu notarium, qui mittit in possessionem.

11 Sed si fuerit facta fulminatio ad cautelam valebit, nec nocere poterit: & hoc est tutius in resignatione, licet in aliis non fiat.

12 Sextò publicatio fit, quando insinuat, & notificatur collatio, & missio in possessionem patronis, seu collatoribus, vel eorum vicariis, & dato ex illis exemplo signato manu notarii, vel secretarii eorum, si velint: & de ista notificatione instrumentum fieri debet, quod non tenetur ostendere, nec eius exemplum tradere prouisus collatoribus: quia hoc cautum non est: notarius tamen requisitus hoc denegare non debet, dum soluatur eidem.

13 Et hæc publicatio fieri debet siue tempore illius pontificis qui contulit, siue tempore successoris, si non fuerit antea facta: vnde consului contra aliquem, qui prouisionem obtinuerat per resignationem à Paulo tertio, quo tamen mortuo intra sex menses postea bullam obtinuit à Julio 3. immediato successore, sed non accepit possessionem, nec publicauit illam intra sex menses: vnde resignans mortuus est in possessione: dixi vacare per obitum: quia verba conueniunt regulæ, nempe resignationem est beneficium, publicata non fuit resignatio, resignans in possessione mortuus est, igitur & dispositio locum habebit. l. 4. §. toties, ff. de damno infecto.

14 Nec mors Papæ tollit, quin prouisus capere debeat possessionem, publicare, quandoquidem hic non prohibetur: nec dubium est in hoc Regno Francie dictante lege Regia, quam supra adduxi Sed poterit istam publicare prouisionem etiam post sex menses, ante tamen mortem resignantis: vt inferius dico: quicquid dicat hic Gomef. q. 6.

15 Sed

Executor bullæ publicatio quomodo fieri debeat.

Publicatio si obligatur collatoribus. Sicuti possit collatoribus.

Papa mortuo publicatio cui fieri debet.

Tome ar
publicatio
fieri possit

16 Sed instat adhuc Gomef. querens v-
bi nam facienda sit huiusmodi publica-
tio, dicens quosdam dixisse, sufficere dum
fiat coram notario & testibus si in curia
fuerit resignans: alii dicunt in Cancellaria,
vel in camera Apostolica, vel in audi-
entia contradictarum quando frequens
adest populus: vt *Cassad. dec. 22. super hac
reg.* Ipse vero dicit in dignitatibus, & ec-
clesiis parochialibus faciendam esse pu-
blicationem in loco beneficii, in simplici-
bus vero posse fieri in audientia Contra-
dictarum Romæ.

16 Ego vero putarem simpliciter publi-
cationem esse faciendam in loco beneficii
vt dictum statim fuit, siue sit dignitas, seu
curatum, siue simplex beneficium, intel-
ligendo *velut supra dixi* in ecclesiis cathedra-
libus, & collegiatis, ac conuentuali-
bus: si hoc sit in ecclesia presente scriba,
seu notario ecclesiæ & interdiu: verum
in parochiali, quod publicetur in eccle-
sia in prædicatione, in mercato, vel aliis:
vt supra dixi: & idem in beneficio simplici,
vt teneatur quis publicare, quemadmo-
dum dixi, vel intimare vicario, seu epi-
scopo, tradendo eidem exemplum: nam
valde laboriosum & difficile esset ire Ro-
mam ad publicandum collationem fa-
ctam.

17 Nec satisfactum esset rationibus re-
gulæ, quæ sunt, vt ordinarii collatores sci-
ant, quinam teneant beneficia, & posside-
ant in suo episcopatu, & an sint idonei nec
ne, quippe eorum interesse vertitur. c. or-
dinarii, de offic. ordinarij. in 6. & §. inquirant,
de collat. in Concord. & pragma.

18 Nam ex ista publicatione Romæ fa-
ctâ non tollentur intrusiones: nec per hanc
ordinarii poterunt scire vacationem, aut
collationem: expectantes quoque non
certiorabuntur, nec nominati, aut gra-
duati, nec mandatarii Apostolici. Ad hæc
quia text. dicit publicationem faciendam
in loco beneficii, quando fieret Romæ non
esset in loco beneficii: igitur non puta-
rem valere Romæ factam, nisi in benefi-
cis vrbis, non in aliis.

19 Aliter parum seruiet hæc regula, vo-

lens resignationem publicari: nam de iu-
re testes debent interesse in adæptione
possessionis, sicut in aliis actibus, aliàs a-
ctus non posset probari. cap. 2. & e. licet. de
testibus. Ergo hæc regula requirens publi-
cationem, aliquid addit iuri communi: Et
quod non dicatur publicatio coram duo-
bus aut tribus testibus consuluit Panor.
conf. 99. Saluatoris. & cap. illud in primo. vol.
& Dom. d. conf. 75. in causa. col. 2. hoc appro-
bat Dom. Arnold. Ferron. in commentarijs ad
consuetud. Burdegali. §. si de subbasta.

20 Si vero beneficium consistat in eccle-
sia cathedrali, collegiata, vel conuentuali,
possessio capi solet in principio Missæ ma-
ioris, vel in fine, aut in vespers, & vt su-
pra dictum fuit: & bonum esset istam pos-
sessionem sic captam registrarî, & inscribi
in libro ecclesiæ, apud quam possessio ca-
pitur, & per curatum in suo libro: imò sa-
tis dicitur publicata resignatio, si quis ad-
eptus sit possessionem, qua vtatur, & se
notorie gerat pro curato, vel beneficiato:
nam per æquipollens adimpletur mens
regulæ: vt tenet Gomef. q. ii.

21 Quod tamen sufficere non putarem
in Francia: quia nos legem habemus, de
qua supra scripsi. quam nostrates Galli ser-
uare tenentur, aliàs possessionem amitte-
rent, non autem plenum ius, quod forte
possunt habere in beneficio: siquidem
lex civilis priuare non potest eo iure,
quod dare nusquam ei licuit. l. 3. ff. de re
iudic. doct. in cap. ecclesia sancte Mariæ, de
constit.

22 Notandum est etiam, quod Papa mo-
reretur antequam bullæ potuissent expe-
diri: & postea per longum tempus vaca-
ret sedes, & resignans moritur in posses-
sione: quia sine bullis resignatarius non
audet recipere fructus, tunc non vacaret
per obitum resignantis: quippe non stat
per ipsum resignatarium, ergo illi non est
imputandum. *reg. in iure civili. ff. de reg. iu-
ris. Auriol. in addito. ad montem Lauduno in
c. penul. de elect. in 6.*

23 Imò dicit Petr. de Vbal. in tract. de suc-
cess. ab intest. in 2. parte. col. 17. quod si Papa
moriatur ante sex menses, expirat regula.

Possessio cor-
am testib.
capienda.

Bulla per-
moriæ papæ
si non pos-
sint obime-
ri, non va-
cabit bene-
ficium per
obitum.

ergo non tenebitur quis eam seruare: sed ego puz. c. in ista sit de registratis in curi- is parlantentorum Regni, non extingui per mortem Pape, cum, ut dixi, facta sit lex regni. Fuit autem registrata in hoc Se- natu anno 1492. die 27. Augusti, & secun- dum eam multoties iudicatum: ut patet in praes. ad rub. de colla. in Concord. vbi scripsi: vnde si postea obtinere possit bullas, tene- bitur hanc seruare regulam.

Vel possessio illorum ab eis, quos id contingit, petita ex- titerit.

GLOSSA VNDECIMA.

Publicatio
est possessio
post sex me-
ses ante
mortem re-
signantis
hieri potest.

Hic secundum registram curiæ Ro- manæ est alternatiua, ad veritatem cuius sufficit alteram partem esse veram. l. si heredi plures. ff. de condit. institu. l. si quis. verum. ff. de reb. dub. c. inter cæce- ras, de rescript.

Sed in registris curiæ Parisien. est hic coniunctiua, ideoque requiritur publica- tionem esse factam, & possessionem captâ aliâs vacat per obitum: veruntamen in forensi iudicio seruatur, quod quando- cunque resignatio fuerit publicata, & pos- sessio accepta per resignarium, sufficit: quamuis tempus hic præstituatur: quia hoc nõ seruatur in praxi, dummodo quis capiat possessionem & publicationem, ut supra dictum est faciat ante resignatis mor- tem per tres aut quatuor dies: ut in l. filie ff. soluto matrimo. ut inferius dicitur.

Si resignantes ista postmodum in co- rundem resignatorum.

GLOSSA DVODECIMA.

Ista dictio postmodum, interpretatur usque ad mortem, videlicet si resignan- tes post sex menses decesserint in pos- sessione beneficiorum, quæ resignauerunt in curia beneficia vacabunt per obitum & nõ per resignationem, etiam si Papa mor- tuus fuerit post sex menses: vel collator

alius post mensem: imputandum enim est resignatario, cur intra sex menses non obtinuit bullas, & non publicauit suam prouisionem: vnde cum per eum stet, si- bi venit imputandum reg. in iure. ff. de reg. iur. vnde cautela esset in hoc casu, quando mortuo Papa quis non potest obtinere li- teras, ut iterum resignetur coram ordina- rio, qui conferet illi resignatario non va- lenti obtinere bullas, & ex collatione or- dinarii accipiet possessionem, & sic resi- gnans non morietur in possessione: & ista secunda resignatio in hoc valebit, ut resi- gnans cedat suæ possessioni.

Cautela
pro equi
non potest
bullas ob-
tinere.

Et per istum text. patet, à contrario su- mendo argumentum, quod si resignans moriatur intra mensem, vel ante sex men- ses, in possessione beneficium non vacabit per obitum, sed per resignationem: quia hic dicit postmodum, quamuis Anriolus tenuerit contrarium in cap. ean. te. num. 267 de rescript. nam quod in vno prohibetur, in alio permittitur. cap. si de filius presbyt. l. cum prior. ff. de iudic. nec iste text. statuerit tempus, si antea voluerit regulam locum habere: quod tanquam omnibus notum non diutius insistam comprobare.

Possessione.

GLOSSA DECIMATERTIA.

Aliud est possidere, aliud in posses- sione esse. l. si quis ante. ff. de acquir. aliud est possessio. nam colonus dicitur esse in possessione, licet nõ possideat: & qui mit- tuntur in possessionem causa rei seruandæ, dicuntur quoque esse in possessione, licet non possideant. per l. 3. §. creditores. ff. vii possidetis, & l. cum legati. quibus ex caus. in poss. eatur. Dec. in c. consultationibus. colu. 2. de offic. deleg. vnde per hoc verbum, si resi- gnans post resignationem semper rece- perit fructus & alios actus sicut verus cu- ratus fecerit, & sic moriatur, dicitur in possessione mori: & beneficium vacabit per obitum, etiam secundum quosdam, si resignans tanquam conductor diceret

Possidere
aliud est
quam in
possessione
esse.

se fructus recipere / nisi de locatione constaret) adhuc enim in possessione esse dicitur.

2 Alias fieret huic regulæ fraus, nec publicaretur resignatio: nam resignatarius permitteret resignantem uti fructibus beneficii, locando sic verbo fructus beneficii: quamobrem obuiat hæc regula fraudibus istis, disponens hoc casu vacare per obitum: sic consulti Corneus cons. 137. licet multas. in 3. vol. alioqui verus rector ignoraretur, vel sic duo essent vno instanti curati, & rectores beneficii. contra text. in c. cum non ignores, de p. reb.

3 Et quia non est petita possessio, nec publicata, cum ipse resignans semper fuerit in possessione, ob id si in ea moriatur, erit locus huic regulæ. per text. in l. si quis superuacuum. ff. quibus modis pigris vel hys por. soluitur.

4 Quod verum esse putarem, si resignante & contentiente resignatario resignans iste fecerit aliquos actus tanquam curans, quos non potuisset resignans ut conductor, aut vicarius facere, & hoc debet maxime considerari.

Resignans non potest nisi post resignationem fructus capere. 5 Imò resignans, qui post resignationem quam scit expeditam remanet in detentione beneficii, & capit fructus, non est in conscientia tutus: nec ille in cuius fauorem resignauit, si permittat, esse provincial. fol. 33. vers. consilius, & c. quia resignans per resignationem amittit ius percipiendi fructus, cum amiserit beneficium & possessionem illius. c. post translationem. §. rursus. de renunc. c. inter. de p. reb. & sic est mala fidei possessor, qui fructus non facit suos. l. bone fidei. ff. de acquir. rer. domi. gl. in cap. grauis. de testi. spoliator.

6 Is etiam cui fuit resignatam peccat, permittendo resignantem uti beneficio, eum non sit pastor: & verus pastor dimittit oues mercenario, qui non seruit, ut verus pastor, vel prout tenetur, publiceque interest eum, qui ius habet in beneficio possidere illud: eum verò qui non habet, ius, eiici, arg. c. cum nobis, de elect. c. constitutus, & cap. oblate, de appel. Tum propter hospitalitatem, quam exerceret verus

curatus, ut tenetur, non verò mercenarius. cap. de monachis, de p. reb. Tum ut oues pastorem suum agnoscant, velut est in Euangel.

7 Quod verum existimarem, quando resignans clam fructus acciperet, vel tanquam curatus, tunc enim peccaret, secus si tanquam conductor: quia tunc resignatarius donare videtur, & potest: & dummodò hoc fiat sine conuentione, aliàs esset simonia nisi Papæ autoritas interuenisset. cap. cum pridem, de pactis. cap. quam pio, prima questione secunda, nec inuenio prohibitionem donationem inter eos: sed hoc casu vacabit beneficium per obitum, ut dixi, & fuit prolatum Arrestum contra eum, pro quo resignatio fuerat admissa: sed ipse non receperat possessionem in vita resignatis, qui vocabatur Martinus Gaubard, pro Gilberto de Columbe, die 13. Augusti, anno 1540. idem quoque Arrestum fuit latum & pronunciatum 7. Septemb. 1526. inter magistrum Nicolaum Pondene, & Falconem de Cusu ratione præbendæ ecclesiæ Annicien.

Arrestum

8 Item quando resignatarius possessio- nem recepit, & eam publicauit: sed tamē resignans est semper in possessione, dico vacare per obitum: quia non dicitur accepisse possessionem, nisi duret: nam verum non dicitur, quod non durat versus. l. si pro patre. §. versus. ff. de in rem verso ple. ne Hipp. in l. qui falsam. num. 51. cum sequen. ff. ad leg. Cornel. de fals. text. & ibi gloss. in cap. 3. de verb. sig.

Per obitum vacat beneficium post publicatio- nem si resignans in possessione moriatur.

9 Vbi non videtur fuisse, quod postea non durauit, sic nec possessio capta, quæ non durauit. l. 2. §. fin. quib. ex caus. in possessionem. facit quod dicunt doct. in cle. fin. in princip. de iura & honest. cleric. de eo qui momento fert vestes bipartitas, ut puniri non debeat pœna illius text. aliàs fieret fraus huic regulæ: nam resignatarius caperet possessionem, & postea eam relinqueret suo resignanti, qui semper remaneret in possessione, quod damnat iste text.

possessio accepta die mortis resignantis nõ valeat.

10 Quid si resignatarius ipso die mortis resignantis beneficii possessionem acceperit, an valeat? Resp. non, nisi resignata-

signatarius probet se quoque ante mortem accepisse possessionem. *l. filia. ff. solu. matrim. nos. per Bart. in l. non solium. §. sed ut probari. ff. de operis novi nunc. Felin. & Dic. in cap. in presentia. noi. 12. de proba. & cap. audis de prescripti. Soc. cons. 67. num. 7. in 3. vol. quia pro mortuo habetur, qui de proximo est moriturus. dict. *l. filia. & l. huic scripente. ad leg. Aquil. & pro cincto. qui de proximo cingendus est. l. pen. ff. de testam. mil. & plenè Hipp. in repet. l. vnic. num. 70. cum seq. C. de raptor. Anchar. consil. 430. fuisse. in fin. Barba. in cap. in presentia. num. 38. de probatio.**

11 Vidi reprobam resignationem, & publicationem factam die mortis: quamuis probatum fuisset ante mortem factam in magno regis consilio.

Limitationes ad hanc regulam.

12 Primò fallit hæc regula in beneficiis consistorialibus, quæ cum in consistorio resignentur, & ipsorum resignatio ibidem recipiatur, satis dicitur publicari. *arg. l. omnium. C. de testam. Gomez. quæ. 5. sed cum non sufficiat publicatio sola, sed possessionem quoque adeptam esse requiratur, dicendum videtur, quòd in his etiam locum habeat: nec enim sufficit ista publicatio facta Romæ: cum hæc regula dicat publicationem esse faciendam, vbi beneficia consistunt, & sic non Romæ ut superius dixi.*

13 Secundò non procedit in beneficiis temporalibus, utpote in feudis: *ut dictum fuit in gl. 1. supra.*

14 Tertio limitatur quando vacaret alio modo, quam per resignationem: *ut scripsi supra in gl. 3.*

15 Quarto derogatur huic regulæ, quando tempus sex mensium fuerat à Papa prorogatum: *ut in gloss. 4. abundè traditum fuit.*

16 Quintò si Papa mortuus fuisset, antequam bullæ potuissent expediri intra sex menses: *ut supra dictum fuit, in gloss. 10. publicatæ.*

17 Sextò non procedit, quando caussa possessionis esset mutata, ut pote si hic resignans tanquam curatus esset in possessione, demum resignatarius post adeptam

possessionem, & publicationem isti locaret, & is resignans in possessione tanquam conductor moreretur: non vacaret beneficium per obitum, quia publicata fuit resignatio, & possessio apprehensa: unde nõ procedit hæc regula, licet videmus in eo qui retinet usufructum. *l. quisquis. C. de de donat. l. si is qui pro emptore, in princ. & ibi doct. ff. de usufructu. Boër. in §. 1. tit. de donatio. in consuet. Bitur.*

18 Septimò, si derogatum sit expressè huic regulæ à Papa, quia tunc habetur ac si nusquam fuisset edita: tamen in hoc regno foret hoc periculosum, quando quidem recepta est, & registrata in parlamentis, & sic effecta ius Gallorum, ob id vix ista derogatio reciperetur.

19 Nam si ius civile receptum sit, & canonizatum, aut in iure canonico descriptum, licet tollatur ius civile, non tamen tollitur illud, quod est canonizatum, per gloss. in *l. vna. C. de colla. donat. libr. 10. Petrus Gerard. sing. 28. scripsi in tractat. nomina. quæst. 5. num. 17. maxime cum hodie extet lex Regia, de reform. provisio. in consil. reg. & quia posset præbere materiam delinquendi: quod reprobatum in *l. conuenire. ff. de pact. dotal.**

20 Octauò non procedit, quando resignatarius de nouo impetrasset etiam nulliter, quia non vacabat ante obitum: tamen ista noua provisio supplet omnes diligentias, & æquipollet publicationi: tunc quod noua provisio fit coram Papa, ergo coram omnibus. *l. omnium. vbi las. & alii. C. de test. Gomez. q. 11.*

21 Contrarium teneo ratione fraudis vitandæ, nã resignatarii semper ita possent impetrare de nouo: & illa impetratio nulla est, quia beneficium non vacat ante obitum, & est subreptitia: nisi fiat mentio primæ resignationis, & provisionis, nec obstat quod fiat coram Papa ergo publicatæ: hoc est falsum, quia ista regula, in resignatione facta coram Papa requirit publicationem, vbi beneficia consistunt, multo fortius in noua provisione postea facta alioqui semper fieret fraus regulæ, & nunquam

quam esset illi locus, ut scripsi in tract. de pac. possessor.

22 Nisi post obitum impetraretur, tunc enim isti valeret sicut alteri facta prouisio, quia non est contraria isti regulæ.

Publicatio et possessio ante mortem sufficit quod fiat.

23 Item vult dicere Gomef. hic, quod sufficit si publicatio fiat intra sex menses, & possessio petita sit ante mortem, q. 8. ego verò puto per istum textum, requiri publicationem, & possessionem fieri intra sex menses, si resignans eo tempore moriatur. Si verò resignans non moriatur intra sex menses, nec intra annum, sufficere resignatario capere possessionem, & eam publicare ante resignantis mortem: nec ista duo diuerso iure censerentur debent: & ita seruatur in Francia. [Sed hoc debet facere intra triennium, ut docet Boer. in decis. Burdeg. q. 312. sed intra. Quod est verum, si tertius possideret beneficium ex colorato titulo: secus in resignante, qui licet per decem annos possederit, quia sine titulo est, non iuuabitur decreto de pacific. possessor. ut scripsi in meo tractatu. Ideo resignatarius viuente resignante, & possidente beneficii, poterit possessionem ante eius mortem accipere: quia ius eius non est immutatum, nec alij acquisitum. l. nec vtilem. ff. ex quib. caus. maior.]

24 Sed hic statuit sex menses, quando vacauit in curia, eo quod si postea resignas moriatur, resignatarius est in culpa, cur non accepit possessionem, & non publicauit resignationem, ideo vacabit per obitum: & hoc probat text. requirens resignantem in possessione decedere, & sic ista tria, ut declarat text. ibi, postmodum, &c. & superius in principio huius regulæ dictum fuit.

Impedimentum non excuset a publicatione.

25 Non limitant alij, quando quis resignasset ius, quod habet: Nam hic text. loquitur de resignante beneficium. Contrarium tamen suprâ tenui in gl. 4. 26 Decimo non procedit, quando obstante impedimento non fuit adepta possessio, nec facta publicatio: ut supra dictum fuit in gl. 9. Aduerte tamen, si possit dici impedimentum circa locum excusare: ut si in vno loco fieri publicatio non possit

quod in alio valeat: sed impedimentum circa rem non, id est, si non fuerit facta publicatio, utpote quia erat minor, vel ignorabat hanc prouisionem, & collationem: certe adhuc vacabit per obitum, ætate vel ignorantia non obstante, nec impedimento, si illud aliquo modo vitare potuit, per istum text. qui loquitur in rem, videlicet collationes quæque, & quævis aliæ dispositiones, de illis tanquam per resignationem vacantibus factæ, nullius sunt roboris vel momenti: alioqui posset quilibet allegare ignorantiam, vel impedimentum, & sic vitare regulam, & fraudem adhibere, adeo quod nunquam resignatio publicaretur: ideo his fraudibus iura obuiant, tam ciuilia quam canonica. l. in fundo. ff. de rei vendic. c. sedes. de rescript. & imputandum est huic, quare non paruit legi, in quantum potuit: ut docet Imperator. ff. de appell. sic consuluit Petrus Paris. cons. 143. quod terminus. col. 1. & seq. Arestum. in 4. vol. & sic iudicauit magnum Regis consilium anno 1543. die 2. Ianuarij, pro Francisco Matthæo, contra Nicolaum de Berri. putarem tamen, quod si pars aduersa impediret publicationem, quod non vacaret per obitum, quia dolus non debet alicui prodesse. cap. sedes. & seq. de rescript. sed pro facta haberetur. l. in omnibus causis, & l. in iure ciuili. ff. de reg. iuris.

27 Undecimo fallit, quando resignatarius moreretur ante resignantem, etiam non accepta possessione, tunc beneficium vacat verè vacabit per mortem resignarij verè, poteritque per illius mortem impetrari: quia hæc regula non vult veram vacationem tollere, sed nouam fingere: & ubicunque veritas adest, fictio cessat. l. si filiusfamilias. ff. si cert. pet. l. filio. de liberis & posthu.

28 Item in isto casu quid opus est fictione? cum veritas patens sit: & in certis non est locus coniecturis. l. continuus. §. cum ita. ff. de verbo. oblig. nec tunc expectabitur obitus resignantis: sed ipse poterit illud beneficium sic vacans per resignarij obitum impetrare. [Aduertendū tamen est quod si resignans constituerit procuratores ad resignandum in fauorem N. & non aliter, & c. si isti collatum fuit beneficium, & is re-

signatarius moriatur ante sex menses, & ante possessionem adeptam, & ante acceptationem, non vacabit per eius mortem, sed resignans semper remanet in possessione sui beneficii, eo quod resignavit illud in fauorem N. qui non habuit illud beneficium cum effectu, nec acceptavit. Ergo iste resignans habet adhuc ius, arg. l. pen. ff. quod quisq. iuris. ca. relatum. de cleric. non resignant. nec intelligitur amissum quod alteri non est oblatum. l. nec vitem ff. ex quib. causis maio. si non appareat resignarium acceptasse, ius remanet apud resignantem. ca. si tibi absent. de preb. in 6. vt si forte declarauerit, vel intra sex menses mortuus est, & non apparet de aliqua acceptatione. Si vero post sex menses decesserit resignarius, viuo adhuc resignante, siue acceperit possessionem, siue non, vacat per resignarii mortem: & quantumcunque remaneat resignans in possessione, postea non acquirit ius aliquod, nisi resignarius declarauerit se non acceptasse: quia in dubio praesumitur acceptare id quod in utilitate suam factum est. c. constitutus. a. de restibus.]

Si resignans retineat bullas, an vacet per obitum.

29 Duodecimo quando resignans retineret bullas, & resignarius nescit sibi factam esse collationem, tunc non vacabit per mortem, etiam si per decennium retineret bullas: tum quod ignorantia non currit tempus: tum etiam quod ratio huius tex. cessat. Dom. & Perus. in c. commissa. per illum text. in vers. annus. de elect. in 6. nec potest ignorantia fraus adscribi.

30 Veruntamen quia fieret fraus regule: nam sic resignantes consanguinei semper retinerent bullas ob id dicerem adhuc ista regulam habere locum in odium resignantis, qui non publicauit resignationem, & legem non est secutus: & vt omnis fraus consanguineorum cesset.

Retentio possessionis rei a Papa facta derogatur huius regule.

31 Decimotertio non procedit, si quis resignasset retento sibi stallio in choro, & loco in capitulo, & sic moriatur in illa possessione: nam cum resignarius sit in possessione illius dignitatis, non censetur resignans mori in possessione, nisi in possessione loci & stalli in choro, quae non extinguitur cum persona, sicut canonicatus ad

effectum. c. dilecto. de preb. & superius scripti, quod Papa in hoc videtur derogare isti text. retinendo, quod ipse sit in possessione talis rei.

32 Item si Abbas vel alius resignauerit suam abbatiam, & retinuerit sibi regimen & administrationem ipsius monasterij, si resignans sic in vita utatur, & nouus Abbas post eius mortem veniat, valebit prima prouisio: nec dicitur mortuus in possessione, postquam sibi illud retinuit, verum quo ad hoc sibi regule derogatum, & dispensatum esse censetur.

33 Decimoquarto non habet locum si resignans constituat se possidere beneficium nominere signatarij. *gl. in ista regula. vide Do. de Rota. dec. 150. licet amicus in no. & Boer. in 5. u. in additio. de dona. in consuetud. Britur. facti ca. cum venissent. de restit. spoliator. scripsi in prefa. ad tractat. de mater. possessor. in tertio como ordinatio. regiarum: requiritur tamen etiam hoc casu publicatio, alias regula locum haberet. Limitationes alias, beneuole lector hic addere poteris, si quas ex tuo poteris inuenire ingenio, maxime illam, quod non habeat locum in vniuersitate, quae etiam inuita parte sit, & ipse possessor erit, & ius habebit quamdiu viuet. clement. finali. de rebus ecclesie non alienandis. & quia etiam hoc solet resignanti retineri, & quamuis non retineretur cum iustam habeat causam, dicerem non habere locum hanc regulam.*

Decesserit.

GLOSSA DECIMAQUARTA.

ET sic non habet locum, si resignans post sex menses ducat uxorem: quia licet habens malam uxorem sepultus esse videatur, tamen beneficium non censetur vacare per matrimonium quo ad resignantium, etiam si is, qui contraxit illud, fuerit in possessione beneficii quousque uxorem habuerit, quia non dicitur vere decedere, per hoc verbum, & obitum, quod separationem animae a corpore denotat. l. si decesserit. ff. qui satisd. cogantur. nec dicitur obiisse mortem: licet beneficia, quae non resignauit, dicantur per contractum *matri-*

matrimonium vacare: vt plene scripsi in §. monasterii, de nominat. Reg. in gloss. vacare, in concor. nec habebit locum in morte ciuili, cum hoc verbum obitus, in ea non verificetur: vbi doct. scribunt in c. susceptum, de rescript. in 6. & in l. Gallus, §. & quid si tantum ff. de liberis & posthumis, scripsi in regula de infirmis resignantibus superius.

Non per resignationem, sed per obitum huiusmodi vacare censentur.

GLOSSA DECIMAQUINTA.

Perfectionem intelligas quæ non recipiet probationem in contrarium, per gl. in l. conficiuntur ff. de iure. codicill. quæ sequitur Barb. in repe. l. con acutissimi, col. 3. C. de fideicom. & Felin. in c. quanto, col. 2. de presump. vel per presumptionem iuris & de iure, quæ etiam non recipit probationem in contrarium, c. penult. de sponsal. & sic non admitteretur volens probare quod vacauit per resignationem: quia ista fictio vel presumptio pro veritate habetur, & quo ad iuris effectum. Et tantum in casu fictio operatur, quantum veritas in casu verò. Bar. in l. 1. §. hoc autem Senatus consulto ff. ad Senatus consultum Sillanum, firmat Cassad. in dec. super regit. Cancell. rub. de vniuersibus, decis. 2. Ratio huius regulæ est, quia possessor censetur dominus, per l. si. C. de rei vendica. l. 2. de proba. & supra dixi in gl. 1. alias rationes, & verbum censeantur, denotat regulariter fictionem: vt scripsi in l. si is pro emptore, post Bartol. & alios ff. de vsucapio.

Collationes quoque, & quævis aliæ dispositiones de illis tanquam per resignationem vacantibus factæ.

GLOSSA DECIMASEXTA.

Intellige quod collationes, institutiones, & aliæ prouisiones sic factæ per resignationem annullantur per hoc verbum, & quævis aliæ dispositiones, quæ verba comprehendunt omnem prouisionem,

sive Papæ, sive alterius: vt scripsi in §. prefarique ordinarij, in verb. dispositiones, de colla. in Concor. Et sic comprehenditur hic commendata: vt si forte datum fuerit in commendam per resignationem alicuius: vt supra dictum fuit: & collatio capitur etiam pro commendata: vt scripsi in §. statumys, 2. de colla. in Concorda. Et sic collationes factæ per resignationem illius, qui mortuus est in possessione, nullæ sunt, & quæcunque inde sequuta fuerunt.

Et secundum istam regulam fuit sapius iudicatum, videlicet pro magistro Hugone Rogier, contra Guilielmum Carton, qui per resignationem obtinuerat beneficium à Papa, sed non acceperat possessionem viuente resignante, ob id reiectus fuit anno 1505. die 23. Decemb. idem censuit Senatus inter Martinum de Rogis, & episcopum Ebroicem, anno 1526. die 7. Septembris, inter Nicolaum Frudhome, & Falconem de Cufsi: & superius alia adduxi Senatus consulta ad hoc, vt appareat istam regulam esse in viridi obseruantia in hoc regno.

Et sic constat per hanc regulam, quod collatio per resignationem facta est nulla, & sic non est colorata: vnde si is cum ista collatione nulla possederit per triennium, non iuuabitur decreto, de pacif. pos. quod tenetur habetem coloratum titulum, quæ iste non habet, vt pote quia est resolutus resignante mortuo in possessione: ob id ista collatio facta resignatario nullius est momenti: vt scripsi in tractat. de pacif. poss. l. i. prima. numer. 159. etiam probatur per verbum sequens, & inde sequuta. & quamvis primò dum fuit facta collatio, fuisset coloratus titulus, postea tamen per mortem nullus factus fuit.

Et inde sequuta.

GLOSSA DECIMASEPTIMA.

Et sic possessio accepta per resignatarium sine publicatione non valet, nec potest manentem in possessione, in qua resignans mortuus fuerit ante publicationem.

Ggg 2

catam resignationem: cum hic annullatur & titulus, & alia inde sequuta. vt potest resignarius iterum alij resignauerit, & postea primus resignans in possessione moriatur, tunc resoluetur ius tam primi resignatarii, quam secundi, per l. lex vestigal. ff. de pignor. & inferius dicam. Notandum est tamen, quod si resignarius moriatur in mense deputato graduatis, debetur beneficium graduato, per Concordata, quia vere vacauit beneficium per obitum resignatarii: ideo amplius non resoluetur per mortem resignantis, qui iam exutus est omni iure & possessione: & sumus extra casum regulae: quia graduatus ex suo iure venit, resignatarius primus vel secundus ex iure resignantis, ideo ius illorum resoluitur, sed non hoc casu: & quia fraus potest fieri cum resignante & resignatario, sed cum resignante & nominato minime: quia nominatus non recognoscit resignantem: ideo sumus extra regulam, quae non habebit locum in hoc casu: nec tenebitur hic graduatus habens collationem per mortem resignatarii publicare, nec obest verbum & inde secuta sunt nulla, quia si resignationes fiant à resignatario, ille sequitur: sed mors resignatarii non sequitur resignationem, sed facta venit, nec est ex factore resignationis, sed est extranea à resignatione, ideo tanquam extranea non consideratur: arg. l. continuus. ff. de verb. oblig. nec iste resignans amplius testabitur de illo beneficio, de quo est iam prouisus.

Tamen nec ex clausula quouis modo, possit dicere collatum sibi esse beneficium per obitum: si quidem ista regula comprehendit tantum vacationem tempore datae contingentem, & non futuram: nisi sit in rescripto si neutri, vel si nulli. ca. susceptum, de rescripto. in 6. Gomez. q. 16. & superius scripti in regula, de infirmis resignantibus, & in hoc rescripto si neutri, quomodo intelligatur.

Nullius sint roberis, vel momenti.

GLOSSA DECIMOCT.

Notificatio
in actu fa-
cienda est
& forma.

P Atet, quod quado iura requirant publicationem & notificationem alicuius actus fieri, tunc data est à iure for-

ma, quae si non seruetur, actus non valet. cl. cassam, in fine de elect. ob id annullantur collationes non ita publicatae.

2 Item non valeret impetratio interim facta de illo beneficio, licet postea resignans moreretur in possessione, tum quia non adhuc vacat: tum etiam quia beneficium, quod poterit vacare, non potest interim conferri. ca. commissa, de elect. in 6. ca. si tibi, de preb. eodem lib. Regul. Bellanera. dec. 752. Supra posito: si tamen hic resignatarius adeptus fuerit aliud beneficium incompatible, vacabit hoc primum per c. de multa. quia collatio interim valet, sed resoluitur postea per obitum: ideo dicerem teneri promoveri, per c. licet tamen, de elect. vt alibi dicam.

3 Quæro, aliquis constituit procuratorem ad resignandum coram Papa suum beneficium, quod procurator resignauit, & is, cui facta est prouisio, non accepit possessionem intra sex menses, nec alio tempore: demum resignans iterum resignat, in vim cuius secundae resignationis, collatum est beneficium secundo: & is adeptus est possessionem, postea moritur resignans beneficium intra sex menses, vel ultra, cōfertur per mortem. Quæritur cui debeatur? Et videtur, quod illi cui est collatum post mortem per istam regulam. Cancell. 34. quæ vult beneficium cenferi vacare per mortem.

4 Item per primam resignationem beneficium amiserat resignans. c. in presentia, de renunc. etiam quo ad possessionem. gloss. assignari, in cap. inter. de preb. nam renunciatio beneficii inducit quoque resignationem possessionis, quæ animo perditur. Innocen. in c. super hoc, de renuncia. Panor. & Inol. in ca. sollicitus, de restit. spoliat. Calder. conf. 4. rub. de renuncia. ergo non poterat iterum resignare: alioqui daretur materia calumniandi, & sic faciendi plures resignationes: quod non est permittendum.

5 Item ille, qui secundo resignat, nihil a-
git, quinimo stellionatus crimine venit
puniendus, per gl. fin. in c. nulli, de rebus eccl. mune. stel-
lionatus non alienand. vt dicit Berber. in viator. iuris, rub. nonatus
de crimine stellionatus in fin. venetur.

6 Alias dolus resignantis prodesset illi
secundo

secundo resignatario: & quando secunda resignatio valeret, posset resignans semper fraudare primum, quod nequaquam est dicendum: imò illa simulatio, & variatio est in clericis maximè prohibita, *de vna de renuncia.*

7 Vnde si quis qui resignauit, remaneat in possessione de facto post resignationem, tenebitur ad restituendum fructus, quos percepit à die sibi intimatæ bullæ resignationis, seu collationis: quia prius bonam fidem habere poterat, si superior noluisse admittere, *de Res. decis. 158. licet reus, in nouis.*

8 Item si beneficium conferatur vni, & postea alij, & isti secundo traditur possessio, nihilominus præfertur primus, *per c. capitulum, de rescr. c. tibi, & c. duobus, illo. titul. in 6. nec habet locum in beneficialibus. l. si quoties. C. de rei vend. vi afferis. l. si tibi. colum. 4.*

9 quia in beneficialibus non requiritur traditio, vel quasi, vt acquiratur ius in beneficio sed acceptatio. *cap. si tibi ab senis, de preb. in 6. Dim. in regul. qui prior, de regul. iuris, in 6.* igitur postquam valebat prima resignatio vsq; ad mortem, ergo secunda valere non potuit.

10 Nec refragatur, quòd secunda collatio, primæ debet præferri. *c. illud, & c. suggestum, de iure patro. Respon. horum. text. rationem esse separatam, videlicet, quia illic prima non fuit iure facta, sed in isto casu secus, & non minus censetur iure facta, licet primus resignans non adipiscatur possessionem in vita resignantis, quia hoc potuit facere semper: quod si non fecerit, vacauit per obitum.*

11 Et in dubio præsumitur renunciatio iure facta. *c. Gonsaldus. 17. q. 2. & is qui dicit eam non legitimam hoc debet probare. c. cum dilectus, de success. ab intesta.*

12 Nec etiã obest, quòd non sit mortuus in possessio? *Resp. contrariũ esse verum: quia secundus resignatarius nomine primi resignantis erat in possessione, & sic videtur resignans primus in possessione, decessisse, & erat in possessione respectu primi, qui nunquam habuit possessionem, alioquin semper fieret fraus huic reg. & huic sententiæ subscribo.*

12 Item si primus resignatarius ante sex menses resignauerit alteri, & postea primus moriatur non facta publicatione, & post sex menses, putarem secundi resignatarij ius resolui, & extingui sicut ius primi extinguitur per hanc regulam, si resignans fuerit mortuus in possessione: quia quod in vno statuitur, & in duobus habet locum. *l. singularia. ff. si certum petat. Et resolutio iure primi resignantis, resolutur ius secundi. l. lex veltigali. ff. de pign.*

13 Adhæc quia prouisio vltimi est subreptitia: quia si primus resignans expressisset Papæ possessionem non captam à se nec resignationem publicatam, fortè non contulisset, vel non ita de leui. *c. postulatistis, de rescr. quamuis Dominus Gomel. hic in prima quaestione tenuerit contrarium, dicens se iudicasse, tamen iudicauit contra hanc regulam, ibi, & inde sequuta.*

14 Nec refragatur, quòd de prima resignatione debeat intelligi secundum eum, *per l. boues. §. hoc sermone. ff. de verb. significat. quod salua eius reuerentia verum esse nõ putarem: quia ille. §. boues, non habet locum in dispositione legis, quæ semper loquitur, & sic non solum in primo actu, sed & in omni, aliàs omnes leges iam essent sublatae, quarum semel casus euenit: quod est contra. l. Arriani. C. de heret. vbi lex semper est in viridi obseruantia: & ita limitauit in dicto. §. boues.*

15 Item non obstat, quòd superior consentit huic secundæ resignationi, & quando dominus consentit, tunc non habet locum. *l. lex veltigali, teste Guido. Papa in dec. Delph. q. 575. Emphyteuta, Respo. verum hoc esse, quando dominus sciens consentit, secus si ignorans: nec ignorans iuri suo renunciat, aut sibi præiudicat. l. mater. ff. de ineffic. testam. l. sed si hac. §. patronum. ff. de in ius vocand. vnde si in secunda resignatione fuissent omnia narrata, & Papa huic derogando regulæ conferret secundo, tunc crederem opinionem Gomel. procedere, aliàs non: Papa enim non videtur velle plus iuris conferre, quam resignans haberet, nec huic regulæ derogare, nisi hoc expressè dicat: & cum hæc regula annullat col-*

lationem, & resignationem, ergo & primam, & alias.

16 Item poterat primus accipere possessionem, quandiu vivebat resignans, ergo poterat excludere secundum: nec facit secunda resignatio, quin vacet per mortem & sic nec recedentia, nec possessorium debet huic habenti secundam resignationem adjudicari: quia per hoc verbum, & inde sequuta, omnia hic annullantur.

17 Item non valet secunda collatio ratione subreptionis, & fraudulenta resignationis. *Oldrad. conf. 324. factum, colum. 7. scripsi in gloss. vacancia. §. volumus, de colla. in Concord.* quia Papa ius tertij non intendit tollere. Et si Papa sciuiisset primam resignationem & provisionem iam factam, illi secundo non contulisset: ob id secunda collatio nulla est, & subrepticia.

18 Imò pulchrè scribit Gomef. in *commentar. ad regulam de infirmis resignantibus. q. 40.* quòd si infirmus per procuratorem resignauerit in curia, & postea rursus in fauorem alterius cum derogatione illius regule secundo confertur beneficium, & infirmus moriatur intra viginti dies, adhuc vacabit per obitum: & secunda renunciatio (quæ nulla est) non impedit quo minus vacet per obitum: sic & hic nos dicemus.

19 Præterea collatio facta per vicarium etiam reuocatum antequam reuocatione scierit, valet. *l. si foris. ff. de offic. præsid. quem text. singularem dicit Roma. singul. 57. & las. in l. mor. col. 3. num. 8. ff. de iurisdic. omnium iud. & Dec. conf. 295.* sic valebit prima provisio per resignationem antequam fuerit reuocatus procurator resignantis.

20 Nec me mouet. *gl. & ibi doct. in cap. ex amore. c. in nostra, de resc. & quòd not. Oldrad. conf. 299. quidam Hugo,* vbi cõcluditur, quòd prima electio seu provisio, quæ est inutilis, non præstat impedimentum, ne hæ litteræ primæ nullæ præstant impedimentum secundis validis. Respo. verum esse: sed in hoc casu prima provisio facta erat valida, & ita secunda valere non poterat, pendebatq; effectus, nempe si publicatio fieret, & possessio, peteretur in vita resignantis.

21 Ideo pendente hoc tempore non po-

terat remoueri beneficium ab hoc primo resignatario, & alteri prouideri: & ita tamen est, quicquid in contrarium dicitur, vt beneficium per mortem vacare censeatur, non obstant. duabus resignationibus factis & provisionibus.

22 Insuper quæro, valeat ne collatio facta à Cancellaria post reuocationem procuratoris intimatam Camera? Et breui respo. valere, *per text. in cl. vna. de renuncia.* vbi renunciatio facta post reuocationem non intimatam procuratori, vel illi, in cuius manibus celsio facienda est, valet. & dicit ibi gloss. in verb. facienda, in hæc verba.

23 Quòd quando mandatum est generale ad cedendum in manibus eius qui recipere possit, non potest iurare notificatio, nisi facta sit ei, qui recipit huiusmodi mandatum & imputet sibi, qui debuit omnibus intimare, vel saltem procuratori. Idem tenet Bonifac. & alij in *d. clem. vna.* Et sic consului, obtinuitq; in magno Regis Consilio Do. Guilielmus Fabri contra de cumbis.

24 Itè eo loco reuocatio fieri debet, vbi negotium agitur, alioqui non valet. *l. sed & si pupillus. §. pro scribere. ff. de institor. actio.* Sed Camera est diuersum tribunal à Cancellaria, & separatum: & loca distincta, officialesq; separatos habent, & diuersos: ergo notitia facta in vno loco, non ligat in alio, sicut facta vni, non ligat alium. *d. cl. vna:* quia paria sunt minus plene intimare, vel nihil intimare. *l. veluti, ibi vel minus plene edictu. ff. de eden. l. quous, qui fauis. cogit. & ibi multa doct. citat: de sic intimatio illa omnino carebit iuris effectum, cl. causam, in fin. de electio.*

25 Præterea dubitatur, an valeat collatio facta à Cancellaria, si appareat eo die collationem, & reuocationem esse factas in eadem cancellaria, vel consensum à procuratore præstitum? Respo. valere, *per text. in d. cl. vna. de renun.* vbi valet provisio facta ad resignationem procuratoris, antequam peruenerit ad notitiam illius, vel eius in cuius manibus facienda erat celsio: sed non apparet hic quòd facta fuerit notificatio reuocationis ante provisionem, nã potuit esse postea: ideo is, qui dicit reuocationem

Collatio
facta per
vicarium
reuocatum
quando
valeat.

Postre-
mum
caneat
valeat
latro
à cancella-
ria

Collatio
facta est
die quo re-
uocatio
valeat

tionem antea factam, oportet quod probet: allegans enim tempus illud probare debet. *l. cum actum. ff. de neg. gestis. plen. scripti in tract. nomina. q. 14. nu. 11. & seq.*

26 Si autem resignantes post admissionem resignationis factam à Papa possent ab ea discedere, frequenter illuderetur Papæ, cuius iudicium ab eorum arbitrio pendere videretur. *c. bone. 2. circa fi. de postulatione. p. l. & qui dicit aliquid reuocatum, hoc probare debet. l. cum tacitum. ff. de prob. l. sanimus. C. de resam. & probare debet ante reuocatum, vt supra dictum extitit, quia non est verisimile procuratorem resignasse, aut etiam Papam prouidisse, si antea fuisset intimata reuocatio: ideoque prouisio prius facta præsumitur, quam reuocatio: ideo parti alleganti reuocationem prius factam incumbit probatio. *l. et qui. ff. de proba.**

Adiectionibus cō-
ponitur
impus.
27 Si tamen fuerit facta cessio in Cancellaria die prima Martij, & intimatio eodem die in eadem Cancellaria: si die secunda procurator consenserit, non valebit prouisio: cum à die consensus præstiti computetur tempus, quod non retrahatur: cum extrema non sine habilitate: *de quibus Bari. in l. si is qui pro empore. ff. de i. i. cap. Quia uis consensum retrahit dicat Roma. cōf. 340. nu. 7. per l. si. C. ad Maced. l. licet. ff. de iudic. quia paria sunt ab initio consensum interuenire, vel ratihabitionem subsequi, *regul. Ratihabitionem, de reg. iur. in 6.* Sed non hoc casu, quia reuocatio iam erat intimata.*

28 Verum cum hodie isti sex menses, computentur à die supplicationis, vt patet in hac regula, si procurator consenserit, valebit.

Resignans
no admittit
resignatio-
nem an potest
semper suis
reuerere
beneficiu.
29 In super notandum est, quod si quis resignauerit coram Papa beneficium in fauorem certæ personæ, & non aliter, nec an potest alius, si Papa sic contulerit & is noluerit acceptare: poterit resignans suam semper continuare possessionem, & sine noua collatione illi beneficio inseruire, tum ratione huius clausulæ non aliter, quia non intendit aliter resignare, nisi iste habeat: iste non vult habere, nec acceptat, ob id resignatio non valet.

30 Tum etiam quia aliter facta resignatio pro non facta habetur, vt pote contra formam mandati. Sicq; iudicauit Senatus Paris. pro Domin. Bochetel canonico sancti Stephani Bituricen. qui valetudinarius resignauerat in fauorem nepotis, qui noluit acceptare, postquam Bochetel conualuerit: vnde cum idem auunculus vellet rehabere stallum in choro, & locum in capitulo (vt moris erat) Capitulum denegauit eum recipere sine noua collatione, & volebant eundem cogere ad soluendam pro ingressu Capæ, vel triginta scuta solui solita à singulis canonicis: tandem fuit condemnatum Capitulum ad expensas, damna, & interesse, anno 1549. die vigesima tertia Ianuarij in magna camera. *vide que scripsi in tract. nomina. q. 21.*

Arctium.

31 Duæ resultant inde quæstiones: prima, an sine noua collatione liceat ad beneficium resignatum redire: & in hoc facere seq. casus. Primus est: si resignatio facta fuerit secundum mandati formam, non poterit resignans redire ad suum beneficium absque noua collatione. *Doct. in capitulum venerabilis, de excep. c. si beneficia, de præb. in 6. quod est verum, si resignatarius acceperit possessionem.*

Resignans
an sine noua
collatione ad
suum possit
redire be-
neficium.

32 Secundus casus, quando beneficium fuit resignatum contra mandati formam, tunc redire potest resignans ad suum beneficium absque noua collatione. *de si beneficia, vt nec quidem potest dat suam primitiam possessionem: nam quod fit contra formam est nullum. c. cum dilecta, de rescript. ideo semper retinet ius & possessionem, quia non censetur resignasse.*

33 Tertius casus quando quis resignat in fauorem alterius, & non aliter, ipso non acceptante, resignans manet in possessione, donec ipse acceptauerit: nec alias renunciatio valeret. *de si beneficia, & in cl. vna, de renunciatio.*

34 Quamobrem oportet resignatariu mitti in possessionem, alioqui prædo est. *l. si ex stipulatione. ff. de acqu. posses. doct. in ca. in litteris, de restit. spoliato. tamen non est priuatus iure in beneficiis minoribus, qui adeptus fuit beneficij possessionem, si alias bonu haberet.*

Prouisus
in possessio-
nem mirari
debet.

haberet titulum. *Dom. & Franc. in c. eum qui, de præbend. in 6. & Nicol. Milius in verb. beneficii. q. 58. scripsi in tract. de pacific. possess. num. 237. cum seq. & vide que scripsi supra de missio. in possessione.*

Admini- 35 In Episcopatibus autem, & Abbatibus
strans ante iure priuatus est qui administrat ante cõ-
confirma- firmationem, vel provisionem à Papare-
tionem iu- ceptam, etiam si autoritate Regia. *c. auaritia, de elect. in 6. alibi scripsi.*

re est pri- 36 Illa tamen dignitas non potest iterum
uatus. conferri ante declarationem: vt censuit
Arestum. Senatus anno 1508. in mense Ianuario.

Ante con- 37 Imò electus ante confirmationem
firmatione non potest se opponere, ne incidat in pœ-
electus non nam illius. *c. auaritia, nec impetrare lite-*
agii posses- ras saluæ, aut manutententiæ, quia nõ ha-
oria. bet solidum ius ante confirmationem. *d. c. auaritia, & c. si. de elect. lib. 6.* Alia multa scribit Gomez. quæ videre poteris, si tibi illa non sufficiant.

Amittitur 38 Ad hæc nostra voluntate beneficium
beneficium amittitur per matrimonium: vt si benefi-
per coniu- carius ducat uxorem, cogitur relinquere
gium. beneficium. *c. 1. de cler. coniug.* quia non bene conuenit psalterium cum cithara: & coniugatus cogitans, quomodo placere valeat uxori, minus ea, quæ Dei sunt complere potest, cum quasi diuisus in duo plenam sui non habeat potestatem, vt ei à quo stipendium recipit, plenus famuletur. *ca. diuersis fallacis, de cleric. coniug. vbi quoque dicitur, quia per tales coniugatos substantia rerum ecclesiasticarum solet deperire.*

39 Insuper quia voluptatibus simul & carnalibus desideriis, ac diuinis & ecclesiasticis vacare non valeant. *c. 3. cler. coniug.*

40 Siue contraxerit matrimonium, siue sponsalia. *ca. vno, de cler. coniug. lib. 6. vbi gloss. intellige sponsalia de præsentis, secus si contraxerit sponsalia de futuro. d. c. vno, & Aufser. in decis. Tholos. q. 239. Panor. & alij in c. 1. de cler. coniug.*

41 A fortiori quoque si contraxerit matrimonium cum vidua, tunc enim vt bigamus omni quoq; priuilegio clericali priuatur. *ca. vno de Bigamis, lib. 6.*

42 Declara in coniugato, eum non pos-

se obtinere beneficium, quamdiu uxorem habet: nam si matrimonium priuè ià adepto, multo fortius prohibet habendū: quia turpius eicitur, & c. *c. quemadmodum, de iureiur. & multa facta tenent, quæ fieri prohibentur. l. patre. ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris.*

43 Nisi vterque vouerit castitatem perpetuam, & ingressus fuerit religionem, tunc coniugatus cum vnica virgine beneficium habet: Nam hoc casu videtur quoad effectum solutum matrimonium: vt est *sing. casus positus in c. 2. de cler. coniug.*

44 Quinimò hoc modo poterit ordines recipere. *c. coniugatus, de conuers. coniugat. ca. Episcopus. 77. dist. & sic est casus mirabilis, in quo habens uxorem potest ordines sacros sumere, & effici presbyter, ac beneficium obtinere.*

45 Amittit etiam coniugatus beneficiū, quamvis matrimonium sit nullum, vt pote inuitum cum consanguinea, vel alia, cum qua prohibitum erat. *cl. vna, de sponsa. Imol. in c. Ioannes, de cler. coniug. l. 1. vbi, col. pen. C. de transact.*

46 Verum quia super his matrimoniis quandoque dispensatur, & quidem frequentissimè: ideo adiungā hic Regul. cancell. super qua dicam impedimenta matrimonij, & super quibus dispensetur, & à quo, & in quibus non possit dispensari. [Præterea licet nõ valeat collatio vel prouisio non publicata, tamen valebunt gesta interim facta per eum, qui iam resignauerit propter publicam vtilitatē. *l. Barbarius, vbi scripsi. ff. de offi. prætor. l. qui tibi. C. de his qui à non do. ma.*]

Regula 46. Innoc. 8. de dispensationibus in gradibus prohibitis.

Item voluit quòd in literis dispensationum super aliquo gradu cõsanguinitatis, vel affinitatis, aut aliàs prohibito, ponatur clausula, si mulier apta non fuerit, & si sciēter, ponatur clausula addita in quinterno.

Glossa